

Revisors innsats for likestilling

Statsautorisert revisor
Maiken Henriksen
Rådgiver Revisorforeningen

Reglene om likestilling er skjerpet og arbeidsgivers aktivitets- og redegjøringsplikt (ARP) er utvidet. Næringslivet må ta ansvar på en ny måte og revisors innsats blir avgjørende for å lykkes.¹

Arbeidsgiver skal jobbe aktivt med å fremme likestilling og hindre diskriminering. Det er kanskje et paradoks at revisjonsbransjen som ofte blir assosiert med et for lavt antall kvinner i ledende stillinger skal bistå næringslivet i å sikre nettopp dette. Kanskje det er akkurat det bransjen trenger, ny inspirasjon, en påminner om viktigheten av arbeidet og samfunnets forventninger?

Lov om endring i likestillings- og diskrimineringsloven med ikraftsettelsestidspunkt 1. januar 2020 forutsetter at vi trenger mangfold, ledere av begge kjønn, et arbeidsmiljø med like muligheter, likt lønnsnivå og mulighet for å kombinere arbeid og familieliv.

Med lovendringene er arbeidsgivers aktivitets- og redegjøringsplikt (ARP) utvidet. Den omfatter flere virksomheter enn før, og styrkes blant annet med at aktivitetsplikten tydeliggjøres og konkretiseres.

Redegjørelsen for den faktiske tilstanden på likestillingsområdet skal minimum inneholde følgende:

- Kjønnsbalanse i virksomheten
- Resultatene av lønnskartleggingen fordelt på kjønn (kartlegges annethvert år)
- Resultatene av kartlegging av ufrivillig deltid (kartlegges annethvert år)
- Andel deltidsarbeid fordelt på kjønn
- Andel midlertidig ansatte fordelt på kjønn
- Andelen i foreldrepermisjon fordelt på kjønn

Hvert år skal arbeidsgiver gi en likestillingsredegjørelse i årsberetningen eller i et offentlig tilgjengelig dokument. Dersom redegjørelsen gis i annet offentlig tilgjengelig dokument, og foretaket har en plikt til å levere årsberetning, skal det i årsberetningen opplyses hvor dokumentet finnes offentlig tilgjengelig.

Revisors rolle

Ny revisorlov med ikraftsettelsestidspunkt 1. januar 2021 skal underbygge tilliten til reviderte regnskaper og annen revisorbekreftet informasjon ytterligere. Her er blant annet kravene bak uttalelsen i revisjonsberetningen om årsberetningen utvidet.

Revisor skal lese og vurdere informasjonen i årsberetningen, men det er sagt at informasjonen ikke skal revideres.² I denne sammenheng kan det derfor oppstå en problemstilling om hvilke handlinger som skal gjennomføres mot eksempelvis ARP. Praksis knyttet til dette gjenstår å se, men som et minimum må vi forvente at revisor:

- vurderer om årsberetningen inneholder de opplysningene som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav
- vurderer hvorvidt årsberetningen etter revisors mening er konsistent med årsregnskapet

- basert på kunnskapen opparbeidet gjennom revisjonen av årsregnskapet angir om det er avdekket vesentlig feilinformasjon i årsberetningen og opplyse om arten av slik feilinformasjon³

For store foretak gjelder dette også for informasjon som er publisert separat og henvist til i årsberetningen.⁴

Dersom det ser ut til å foreligge vesentlig inkonsistens mellom informasjonen i årsberetningen og årsregnskapet, eller revisor mener informasjonen om ARP inneholder vesentlige feil, skal forholdet diskuteres med ledelsen og det skal konkluderes på om det er behov for å korrigere informasjonen eller om det er behov for å oppdatere revisors forståelse av enheten og dens omgivelser.⁵ Konkluderer revisor med at ARP inneholder vesentlige feil, og ledelsen ikke vil korrigere, skal det kommuniseres til styret,⁶ som har det øverste ansvaret for overholdelse av forpliktelsene.

Ta ansvar

Praksis knyttet til revisors rolle ved gjennomgang av ARP er ennå ikke satt. Ved å vise at vi som revisorer tar

1 Hanne Bjurstrøm, Likestillings- og diskrimineringsombudet. Revisjon og Regnskap 2020 / Utgave 2 / Likestilling i arbeidslivet. «Et likestillingsverktøy å regne med».

2 Prop. 37 LS (2019–2020) s. 91.

3 Revisorloven § 9-4 (2), ISSA 720 pkt. 11 og 14.

4 Revisorloven § 9-7 (3).

5 ISA 720 pkt. 16.

6 Revisorloven § 9-5.

Aktivitets- og redegjøringsplikten er omfattende

Det skal arbeides systematisk i tråd med lovens krav på alle grunnlag som loven angir i § 26 første ledd.

«Alle arbeidsgivere skal, innenfor sin virksomhet, arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling, hindre diskriminering på grunn av kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, eller kombinasjoner av disse grunnlagene, og søke å hindre trakassering, seksuell trakassering og kjønnsbasert vold. Arbeidet skal blant annet omfatte områdene rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår, forfremmelse, utviklingsmuligheter, tilrettelegging og mulighet for å kombinere arbeid og familieliv.»

Fire steg

ARP er en firestegs arbeidsmetode hvor arbeidsgiver skal undersøke om det finnes risiko for diskriminering eller andre hindre for likestilling, herunder annethvert år kartlegge lønnsforhold fordelt etter kjønn og bruken av ufrivillig deltidsarbeid, analysere årsaken til identifiserte risikoer, iverksette tiltak som er egnet til å motvirke diskriminering, og bidra til økt likestilling og mangfold i virksomheten, og vurdere resultater av arbeidet.

Aktivitets- og redegjøringsplikt gjelder for

- Alle offentlige virksomheter
- Alle private virksomheter med minst 50 ansatte
- Nytt fra 2020: Private virksomheter med minst 20 ansatte skal innrette seg etter plikten hvis én av partene i virksomheten krever det, tillitsvalgte eller et flertall av arbeidstakerne.

Ikraftsettelse av ny lov

- Redegjørelse etter ny lov gjelder første gang for regnskapsåret 2020
- Kartlegging av lønnsforhold fordelt etter kjønn og bruken av ufrivillig deltidsarbeid skal gjennomføres annet hvert år, første gang innen utløpet av 2021. I årsberetningen for 2020 vil det dermed bare være aktuelt å redegjøre for denne delen dersom lønnskartleggingen er utført på tidspunktet årsberetningen avlegges, jf. NRS 16 *Årsberetning*, pkt. 3.

ansvar, understreker vi viktigheten av arbeidet med å fremme likestilling. Vi må påse at våre klienter oppfyller lovkravene, og gjøre dem oppmerksomme på de utvidede og forsterkede pliktene som gjelder fra og med regnskapsåret 2020. Kanskje vi som samfunnets tillitspersoner faktisk kan være med å bistå næringslivet i å sikre økt fokus rundt arbeidet for likestilling i selskaper?

Ny revisorlov skal underbygge tilliten til reviderte regnskaper og annen revisorbekreftet informasjon ytterligere.

Løsning på kryssord s. 27.

				FÅR MANGE BE DRIFTER PÅ TIDEN	ADDEL- TITTEL	B	A	GRESK GUB- INNE	FANTA- SIER	F	ROBER- TALL ID PAR	X				
				K	GRESK BOK- STAV		RE	EDIT	S							
				O	3 FØR- HAGE HØRØRNE DE NET	Z	O	O	MANGE STØRRE TRE = SØK	K	O	R				
				M		P	E	N	S	A	S	KRIT- IKK. HEMME				
				0,981 BAR		A	T	MINN PE. DIREKTE I REVISOR- HØRØRNE	JODD- BOKS- REKSKAP	L	J	Å				
VANDRE	↓	0	↓	LÅSEN OM MEKKE PIS- ERING	J		B	A	N	A	K	VOGUE	M	O	T	E
FAR- LIGE	R	STERK		PLATE- TELL PROSIST VANN	A	R	GRUND- STOFF	ROBER- TALL SO	D	O	S	V	I	N	A	L
↓	R	I	S	I	K	A	B	L	E	PREPO- SISJON	A	T	H	E	L	L
FAR UP LAST FELT- HÅR	L	O	S	S	E	R		M	I	L		S	A	R	E	A
↓	U	L	L	SKRED	O	N	O	M	I	E	I	R	S	O	K	↑
ROM- FARTØY	M	I	R	MUSIKK- SANGER RUTER- TALL LØD	E	M	O	BE- SLUTT	A	V	T	A	L		R	O
EVALG BÅNEN SOM STRUKTØR	A	D	A	M	BILCO- TEMN ØSTER- RIKE	S	PLANTE	S	Å	BIBELSK STAFFE	L	E	V	↑		
	U	T	→	S	M	A	K	E	R	→	G	O	D	T	→	T